

Caja
A-44

~~8-1-7-9 A-7~~

Sententiam Patrum Societatis Jesu de gratia et libero arbitrio quam plerique Dominicane Familiae Patres in contro-
 uersiam uocant, ab ea plurimum abesse, quae inter ipsos et Doctorem Ludouicum Molinam agitata in Hispania
 est uel illud indicio sit, quod in censura propositionum Molinae ab ipsidem ephibita S^{ti} P^{ri} mentionem de hac
 controversia nullam fecerunt eamq; sent^{ia} partem quam Pres Societatis defendunt ne attingant quidem.
 Huius porro inter Dominicanos, et Pres Societatis controversiae ratio huiusmodi est. An danda sit aliqua pre-
 determinatio Dei, et motio physica adeo efficaciter determinans uoluntatem nostram, ut illi existenti uoluntas
 nec dissentire possit, nec illam abijcere.

Patres Dominicani auctores sunt: quendam hanc in re conuenientem determinationem, seu physicam promotionem
 ita necessariam esse, ut absque ea uoluntas nec operari, nec ad actum ullo modo determinare se possit, nec
 illi potestati resistere aut dissentire, aut eam abijcere. quam promotionem, et physicam determinationem auxi-
 lium ipsi efficax uocant. Hinc aut. illud effici uolunt fieri non posse, ut e duobus hominibus aequale
 auxilium physicum, et aequalem promotionem habentibus unus conuertatur, alter non item.

Pres Societatis facile concedunt illi quidem humanam uoluntatem a Deo moueri ac trahi gratia quueniente, et
 auxilio efficaci, sed physicam hanc promotionem, seu praedeterminationem adeo esse efficacem ut illi uoluntas
 dissentire non possit, nec eam abijcere si uelit, non admittunt. Immo eam sacris litteris, Conciliorum decretis
 Sanctorum Patrum dictis, comuni Scholasticorum Doctorum sent^{ia} minime consentaneam, ac multarum opi-
 nionum fontem esse contendunt a uera Theologia reuelenter abhorrentium.

Ex sacris litteris.

P^o igitur eam sententiam sacris litteris non congruere sic ostendunt. *Matth. ii. dicit: Si in Tyro et Sydone*
factae fuissent uirtutes, quae factae sunt in uobis olim in cinere et cilicio poenitentiam egissent: quom loca
ita urgent. Si Christi uerbis fides adhibenda est quod nemo Catholicus abnuet iam Tyri et Sydonij si que
Christus miracula praestauerat apud Capernaitha ea suis oculis uiderent non modo a suis scelibus
per poenitentiam resipiscere potuissent sed, ^{etiam} resipiscerent, ergo ad resipiscendum physica haec praedeterminatio
necessaria non est. Nam si haec necessaria esset Christi uerba uera non essent. non enim illi (quamuis
apud eos illae uirtutes ac signa facta fuissent) aut poenitentiam agere, aut ad Deum se conuertere potuissent
nedum resipiscere, nisi physica haec praedeterminatio accessisset. Quare non idcirco poenitentiam
egissent Tyri et Sydonij, quia uirtutes et signa apud eos facta fuissent quod Christus dixit, sed quia physica haec
praedeterminat^o a Deo acceperunt quod Christus non dixit. Et sane eleganter S. Augustinus li. 6. de bono
perreuer. c. 14. hunc locum explicans cum multa de Iudaeorum excaecatione dixisset, haec adiungit: Vbi
inquit Aug^o, Tyri relictis sunt et Sydonij qui etiam credere potuerunt si mira illa Christi signa uiderent
et infra: Non erant sic excaecati oculi, nec sic induratum cor Tyriorum, et Sydoniorum, quoniam crediderunt
si qualia uiderunt isti signa uiderent, sed nec illis profuit quod poterant credere. Jam uero si Tyri
Sydonijq; uis illis Christi uirtutibus a suis scelibus non resipiscerent n^o physica haec praedeterminatio a
Deo praemoti, qua tamen praemoti non sunt, et qua praemoti a Deo uiri illi Chorozaim, et Bethsaide
proculdubio poenitentiam egissent. quid causae erat, ut Christus tam acriter in eos inueteretur. Tam scie-
re exemplo Tyriorum ac Sydoniorum adducto qui ipsidem quibus illi physicae praedeterminationis auxilijs
indiguerunt suam Capernaitha, et hinc alijs pertinaciam exprobraret? Nihil omnino cause fuisse
fatendum est si haec physica praedeterminatio opus erat quam neque eos in sua potestate habuisse Theo-
logica ueritas. neque haec a Deo praemotos fuisse ipsa eorum in scelibus obduratio declarauit. Et tamen
Matthaeo auctore didicimus, eos, grauitate Christi adducto Tyriorum, et Sydoniorum exemplo, obur-
gasse. Tunc caepit (inquit Matthaeus) exprobrare ciuitatibus, in quibus factae sunt plurimae uirtutes

eius quia non essent poenitentiam. Immo eodem pacto iniustae essent omnes Dei quaerelae atque oburgationes, quae in sacris literis tam crebrae sunt. Prouer. i. Vocari et renuisti. Isai. 5. Quid ultra debui facere vineae meae et non feci. Ezech. 3. Matth. 23. Quoties uolui congregare filios tuos, &c. Ad Rom. 2. et alijs septentis in locis. Nam si physica haec praedeterminatio ad recipiendum necessaria erat, camq; Deus illis denegauerat, quae esse poterat diuinae quaerelae locus? quam Deus iustam illorum accusandi causam accipiebat? Nullam certe iustam Praes. Dominicani Sacris accusationis causam afferet, si in sua physica praedeterminationis opinione persistant. Cum illi satis apte Deo respondere possent se haec physica praedeterminatione destitutos, quantumuis alijs signis excitaretur, a scelere recipere non posse. eam uero praedeterminationem si acciperent quae in ipsorum potestate non esset, illico poenitentiam acturos. Atque haec solum excusatione omnis illa diuinarum quaerelarum causa concideret. Ad haec Ioan. 10. Romae inuicibile se ipse Christus ostendens ait. Quia uidisti me Roma credidisti, &c. Ecce Thomas uel miraculi congrue propositi credere dicitur. Quod si physice illius praemotio uel suam uoluntatem ad credendum fleuisset Thomas, certe non ad inspectionem tanti miraculi, sed ad physicam praedeterminationem. Eodem Thomae retulisset Christus, ac dixisset. Non quia uidisti me Roma credidisti, sed quia praemotus cum uisione fuisti: aut certe. Quando uidisti me Roma credidisti. ~~et haec quoque modo physica praedeterminationem fidei, ac conuersionis causam indicaret.~~ Denique ut sileantur caetera, Eccl. 15. scriptum est. Deus ab initio constituit hominem et reliquit eum in manu Consilij sui. et infra: Apposuit tibi ignem et aquam, ad quod uolueris porrigere manum tuam. Quae uerba sic expoundeda sunt: Si Deus omnes actiones ita praedeterminauit, ut sine praedeterminationi uoluntas resistere nequeat, certe non reliquit hominem in manu consilij sui. nec dici poterit ad quodcumque uolueris homo, sed ad quodcumque uoluerit ac praedeterminauerit te Deus porrigere manum tuam. ad hoc enim duntaxat manum porrigere potes. Hos uero his atque alijs sacris, literarum testimonijs, q; alibi fusius attulimus, ad Concilia gradum faciamus.

Ex Concilijs.

2. Ca. sententia pugnat cum sacrosanctis Conciliorum decretis, ac potissimum Tridentini. Etenim Trident. sess. 6. cap. 5. cum ipso capituli initio necessitatem gratiae praueientis ut peccator conuertatur proposuisset. deinde uoluntatem libere consentire uocationi diuinae docuisset. illis uerbis: Eodem gratiae libere assentiendo. Demum explicat modum quo libera uoluntas gratiae praesabitae per illuminationem spiritus s^{ti} et inspirationem quam recipit assentitur. Nimirum, ut diuinae uocationi cooperetur, non solum recipiendo, sed etiam agendo; non actione solum spontanea quod Caluinus, et Haeretici admittunt, sed etiam libera atque eo modo libera quo possit ob intrinsecam libertatem, non tantum suspendere concursum, et non consentire, sed dissentire quoque, et inspirationem abijcere. Haec enim habet. Ut tangente Deo cor hominis per spiritus s^{ti} illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat inspirationem illam recipiens, quippe qui illam et abijcere potest. Ergo si physica illa praemotio, et praedeterminatio ita uoluntas ad consensum determinatur, ut non possit non consentire; falsum erit posse uoluntatem non consentire, et inspirationem abijcere dum consentit, id uero si uerum sit, ruet haec omnis definitio Concilij, quae est de fide, atque ita Concilio placuit, ut ad finem capituli ultⁱ eiusdem sessionis haec addiderit: Postquam Catholicam de Iustificatione doctrinam, quam nemo quisque fideliter firmiterq; receperit iustificari non poterit; placuit sanctae Synodo hos Canones subiungere, ut omnes sciant non solum quid tenere, et sequi, sed etiam quid uitare et fugere debeant. Quae cum ita sint omnes etiam Dominicani Praes. eam ut Catholicam doctrinam tenere, fideliter firmiterq; recipere, ac nisi uelint iustificari non posse concedere omnino debent. ^{liberum} arbitrium, inspirationem Dei quam habet abijcere posse, eam uero sententiam uitare et fugere. ^{debeat} ^{affipere} liberum arbitrium Deo actu excitanti atque uocanti ^{negat} ^{non} posse dissentire si uelit. Hoc enim Concilium eadem sess. can. 4. defendit his uerbis: Si quis dixerit liberum hominis arbitrium a Deo motum et excitatum nihil cooperari ad

sentendo

Cui merito maximam apud omnes auctoritatem conciliat, tum Episcoporum et Cleri totius Provinciae, qui Synodo interfuere multitudo, tum etiam Parisiensis Academiae, quae ea tempestate florebat ^{ut} cum maxime insignis eruditio et doctrina. Celebratum est enim Parisijs celeberrimo Doctorum uirorum totius fere Galliae conuentio. Caepum Anno Dni 1527. perfectum Anno 1528. Clemente VII. Pontifice Max. Pontificatus eius Anno quinto. praeside Illmo Cardinali Antonio à Prato, Archiepiscopo Senonense Galliarum, et Germania Primate Franciae Cancellario. Ut à ueritate non aberraret quisquis non unius Provinciae sed totius fere Galliarum regni fidem hac Synodo declaratam, testatamq; suae nostrae sententiae suffragari pronunciet. Postremo Ioannes à Bononia Canonicus Louanien. lib. de Praedestinat. par. 2. de lib. arb. fol. 103. in edit^o Louanien. Ann. 1555. cum quorundam Catholicorum interpretationem illius loci Tridentinae Synodis retulisset haec scribit: Ceterum quia non desunt modo homines quamuis omni pietate praediti aliter de libero hominis assensu dum iustificamur quam nos sentientes, ac ideo sacri Oecumenici Concilij clarissimam doctrinam obscurare quodammodo conari uidentur, dum dicunt, hominem habere libertatem arbitrij ut excitationi admonitioniq; diuinae resistere possit, sed ipsi inspirationibus atque monitionibus suppositis nullum resistere arbitrium. Obscurare autem dicitur quoniam ex dictis R^{mi} Dni Hieronymi à Bononia Sedis Apostolicae Nuntij dignissimi necnon Archiepiscopi Comsani professoris Theologiae peritissimi, atque sacri Palatii Magistri episcopi apud Carolum Imperatorem V. cognomento Maximum residentis eandem opinionem in sancta Indentina Synodo fuisse summa diligentia à Patribus discussam, et tanquam minus probabilem optimo iure perperam reiectam. Haec ille. Nos ad Sanctorum Patrum testimonia uenturum.

Ex Patribus.

3° Haec Patrum Dominicanorum opinio discrepat à communi Patrum sententia. In primis D. Aug^o cuius haec ^{et Calisti. pa. ep^o} ^{ad episc. Galij} ^(Secun. to. 7. Operi Aug^o) ^{deq;} in reuigruissima esse debet auctoritas, Is plurimis in locis sententiam nr^{am} amplectatus est, quae omnia re- fere hoc loco supersedemus, cum in furore ^{aliquo} illa disputatione attulerimus, ut libro de sp^u et l^{ra} cap. 34. Cuius loci uerba ipsa expressim uidentur Concilium Trident^o ubi, explicans donum uocationis, quod non est in nr^a potestate: Nemo inquit, habet in potestate quod ei ueniat in mentem (per uocationem sc^o) sed consentire, uel dissentire propriae uoluntatis est. Et post pauca: Profecto et ipsum uelle credere Deus operatur in homine, et in omnibus misericordia eius prauehit nos. Consentire autem uocationi Dei, uel ab ea dissentire propriae uoluntatis est. Et lib. de Gest. 11° cap. 5. Non quia credere, uel non credere non est in arb^o uoluntatis humanae. et lib. 83. 99° q. 68. haec. Et quoniam nec uelle quisquam potest nisi admonitus et uocatus, siue intrinsecus, ubi nullus hominum uidet, siue extrinsecus per sermonem sonantem, aut per alia signa uisibilia offertur, ut etiam ipsum uelle Deus operetur in nobis (per uocationem sc^o ut primis uerbis dixerat) et addit, ad illam enim caenam, quae dicit dominus in euangelio paratam, nec omnes qui uocati sunt uenire uoluerunt, neque illi qui uenerunt uenire poterunt, nisi uocaretur. Ecce sentit Aug^o uocationi, cui aliqui consenserunt, alios non consensisse, ac cum suis q^o 68. meminerit Aug^o lib. i. retract. c. 28. nihilq; horum retractauerit, indicium euidentis est, sane quam nos sequi ueram fuisse ac germanam Aug^o sententiam. Sed suppetunt alia non minus clara eiusdem testimonia. Item lib. i. ad Simplician. q. 2. Nemo itaque credit non uocatus, sed non omnis credit uocatus. Quod aut de uocatione sermo sit quare ipsa credere potuerit a se constat ex ijs quae subiicit et exemplo Esau, de quo ait: Non uult ergo Esau, et non cucurrit, sed si uoluisset et cucurrisset Dei adiutorio peruenisset, qui ei etiam uelle, et cucurrit uocando praestaret. Et infra: Si uocatio ista est effectus bonae uoluntatis, ut omnis eam uocatus sequatur, quomodo uenirent multi uocati, pauci uero electi? Eadem fere lib. de dono perseuer. cap. 14. omnibus illis locis, in quibus est duobus aequali uocatione uocatis, alterum ait conuerti, alterum non item. nam eo ipso quod alter restitit, censet Aug^o cum qui conuertitur diuinae uocationi, et auxilio diuino resistere potuisse. Et lib. 83. 99. q. 68. et lib. i. de ciuit. cap. 6. lib. de Gest. et gra. cap. 15. et plurimis alijs in locis, quae ueriores de deo tractat. Tantum hic dicimus, uniuersos Complutensis Academiae professores, opinioni nr^e tanquam uera, ac germanae

Aug^m sententia subscripsit quod suum ipsi suffragium literis vite consignatum apud Pontificium Hispanie Hun-
cimum extare uoluerunt, quarum nos hanc publicam exemplum habemus.

Ad Aug^m testimonia addunt alia plurimum Patrum, ut Clementis Papae epist. 3. Decretali: de officio sacerdotis, cuius
haec sunt: Si quis sane audiens sermonem ueni prophetae, uelit aut nolit recipere et amplecti onus eius, id est
mandata uitae in sua habet potestate, liberi enim sumus arbitrij, nam si hoc eet, ut uidentes, iam non haberent in
sua potestate aliud facere quam audierant, uis erat quaedam natura per quam liberum non esset ad aliam mi-
grare sent^o. Et paulo inferius. Nunc quia liberum est animo in quam uelit partem declinare iudicium suum, et quae
probauerit uiam eligere. Quae uerba manifeste physicam hanc praedeterminationem ad unum eliminat, qua
cum uoluntas resistere non possit praedicationi ueni prophetae, eiusque uocationi, atque eadem ratio est de
qualibet gratia quueniente.

Irenaei lib^o aduersus haereses cap. 7. ^{quid} agens de actibus bonis, ^{et} supernaturalibus lib. 4. aduersus haereses cap. 7. Gloria
inquit, et honor omni operanti bonum, dedit q^o Deus bonum, quemadmodum et Apostolus testificatur, et quod ope-
ratur quidem illud gloriam et honorem percipient quoniam operati sunt bonum, cum possent non operari:
si aut qui illud non operantur iudicium iustum recipient Dei, quoniam non sunt operati bonum, cum possent
operari illud.

Crisost. homil. 19. in Genesim sub initium, cum de Deo loqueretur, ait: Ipse quae sua sunt omnia pro sua mi-
sericordia semper exhibet, et sciens abscondita in profundo mentis et arcana hortatur, laudat consulit,
conatusq; nostros malos reprimat, et necessitatem utique non imponit, sed congruis remedijs appetitis totum
iacere in aegrotantis sententia dimittit. Cuiusdem sunt illa hom. 22. in Genesim: Verum quia in nostra uo-
luntate totum post Dei gratiam relictum est, ideo et peccantibus supplicia proposita sunt, et bene operantibus
retributiones. Similia hom. 42. ad popul. et alijs.

Cyrollus lib. xi. in Ioan. c. 21. cum multa de fida proditorie dixisset haec addidit. Si proditor aequaliter alijs di-
scipulis saluatoris auxilium non habuisset, frustra haec a nobis dicerentur, sin autem non minus quam ceteri
diuina gratia regebatur, sed suo ipsius iudicio in profundum perditionis delapsus sit, quomodo etiam ^{non} seruauit
eam Christus qui suum patrocinium ei praestitit, qui quantum ad ferendam opem illi attinuerit seruauit ^{non} eominem
n^o ulro in perditionem insiluisse. Gratia igitur in alijs effulget, seruauitq; omnes qui cooperantem ei uoluntatem
tradiderunt, si enim salutis nrae modus dispositus est. Ponit ergo Cyrollus et aequales gratias, quibus quantum erat
ex sese Christus omnes seruabat, et sic gratis non determinant efficaciter uoluntates aliorum Apostolorum,
ut uoluntatem Iudae non determinauit, ac denique eidem gratia absque hac ^{prim} physica Dei uocatione Iudam
restitit, caeteros conseruauit. et h. d. 2° Julia. c. 1. f. 5. itaq.

Ambrosij, siue Prosperi lib. 2. de uocat. gentiu cap. 4. Quod non pot^o inquit, nisi cooperante spiritu Dei fieri eor-
um meritis deputetur, quorum id potuit uoluntate non fieri.

Damasceni libri. de fide c. 18. Si antiquiorem uersionem sequamur. Nam ipse inquit, Deus uidit omnia quae non
in nostra potestate sunt praescientia praedeterminauit, ubi Graeca uox προωρισεν proprie praedeterminare si-
gnat, et lib. 2. c. 30. Illud quidem scire interest Deum oia quidem praescire, sed ^{non} omnia praefinire, praescit enim
ea etiam, q^{ae} in nra potestate atque arbitrio sita sunt, at non item ea praefinit, nec enim uitium admitti uult, nec
rursus uirtutium affert. D. uero Thomas i. p. q. 23. ar. 1. arg. 1°: antiquam uersionem sequutus ita refert. Oia
quidem praecognouit Deus, non aut omnia praedeterminat, Praecognouit enim ea quae in nobis sunt, non autem praede-
minat, atque eadem Graeca uox προωρισεν. Haec facit uersioni.

Ansel. in illa Matt. c. 6. Fiat uoluntas tua auct^o hominem ideo non cogi a Deo, quia licet uoluntati iustitiae Dei
resistere non possit potest resistere uoluntati, qua ei Deus misericordiam confert. Deinde obijcit tibi Paulus
saltem uideri coactum a uoluntate Dei; respondet non ita ee, quia licet sit percussus uoluntas tamen erat libe-
ra, ut resisteret si uellet. Idem ipse lib. de concordia gratiae, et lib. arb. c. 2. his uerbis: Quaedam praescita, et
destinata non eueniunt ea necessitate quae praedit rem, et facit, sed ea quae rem sequitur, supra diximus. Non n

ca Deus, quamvis praedestinat facit uoluntatem cogendo, aut uoluntati resistendo, sed in sua illam potestate dimitte-
do. Similia ille multis locis, atque alijs aeterea multi s^{ti} Patres, quos breuitati studentes subicimus.

Ex D. Thoma.

4°. Dissentit a ceteris Scholasticorum sententia et in p^o s. Thom. i. 2. q. 10. ar. 4. qui Saec habet. Quia igitur uoluntas est actuum
principium non determinatum ad unum, sed indifferenter se habens ad multa, sic Deus ipsam mouet, quod non ex ne-
cessitate ad unum determinat, sed remanet motus eius contingens, et non necessarius, nisi in his ad quae natu-
mouetur, et q. 9. ar. 6. ad 3^m. Sine uniuersali motione homo non potest aliquid uelle, sed homo per rationem
determinat se ad uolendum hoc uel illud, quod est uere bonum, uel apprensus bonum. Hec nobis officit quod
adiungit. Sed tamen interdum specialiter Deus mouet aliquos ad aliquid determinate uolendum quod est
bonum, sicut in his quos mouet per gratiam. Id enim explicandum est de speciali motione per inspirationes, super-
naturales, habitus, atque alias animi affectiones ad gratiam preuenientem pertinentes de quibus inferius late ex
Patribus. 2^a 2. q. 174. ar. 1. ubi propter proprietatem comminationis duplicem D. Thomas constituit prophetiam
praedestinationis, unam, quae reuelatur prophetae quid Deus praedestinauerit; praescientia altera, quae a prio-
ri praedestinationis prophetia idcirco distinguitur, quia per eam non reuelatur prophetae aliquid praedes-
tinatum, seu praedefinitum a Deo, sed praescitum tantum. ac p^o ait D. Thom. de actibus, qui non sunt
in nobis. 2° uero de his quae fiunt per liberam hominis arbitrium, ergo censet D. Thom. Deum non pre-
determinare actus nostri liberi arbitrii cum ex hisce non sint quae non sunt in nobis. Ipsum loquentem
audiamus ^{in uerbis}. Alio modo praecognoscit Deus aliqua in seipsis, uelut fienda ab ipso, et horum est pro-
phetia praedestinationis, quia secundum Damascenum Deus praedestinat ea quae non sunt in nobis, uel ut
fienda per liberam arbitrium hominis, et sic est prophetia praescientiae, quae potest esse bonum uel malum
et q. 3. de pot. ar. 7. ad 13. arg^{tu}. Voluntas habere dominium sui actus non per exclusionem causae p^o sed
quia causa prima non ita agit in uoluntate, ut eam de necessitate ad unum determinet, sicut determinat natu-
ram, et ideo determinatio actus relinquatur in potestate rationis et uoluntatis, ergo D. Thom. determinat^o
adscribit soli uoluntati, et eam denegat primae causae, quia si Deus uoluntate determinaret, utique necessitatem in-
ferret. ^{his} simillima docuit. 1. p. q. 41. ar. 2. cum uoluntas inquit, et natura secundum hoc differunt in cau-
sando, quia natura determinata est ad unum. Et infra: Bonum uoluntas principium est quae possunt sic uel
aliter esse, eorum autem, quae nec possunt nisi sic esse principium natura est. 3° con Gent. c. 90. sub
ferem Damascenum exponens, ea quae sunt in nobis diuinae determinationi dicit non esse subiecta, quae
necessitatem accipiunt, ut i. p. q. 23. ar. 1. ad i^m. Quo loco Damascenum dixerat praedeterminat^o impositionem
necessitatis nominare: sicut est in rebus naturalibus quae sunt praedeterminatae ad unum. Eadem lib. de praesc.
et de praedest^o et sequentibus alijs in locis.

Idem colligitur ex multis D. Thomae principijs, quae nullo pacto cum praedicta physica determinatione coherent. Nam
si diuisi modi ^{determinati} praemotum antecedentem quae uoluntati causas omnes liberas et contingentes moueri a Deo ad
suos effectus D. Thom. agnouisset, nihil laborasset in explicando quae ratione infallibilis in Deo sit scientia futurorum
contingentium, ^{si} haec efficaci uoluntate praedestinet^o. Nec ad coexistentiam rerum omnium in aeternitate i. p. q. 14.
ar. 13. et saepe alijs confugisset, quae difficile est explicare.

Praeterea, si eandem praedeterminationem efficaces adnotasset, non distinxisset diuinam uoluntatem ex Damasceno 2. de fide
cap. 29. in Antecedentem, et Consequentem, ut fecit i. p. q. 19. a. 6. ad i^m. et p. dis. 7. q. 1. ar. 1. et passim alias. Nam uo-
luntas Antecedens quam docet posse non impleri, quia non fertur in effectum cum omnibus circumstantijs coherentem
non potest cum diuisi modi praedest^o efficaci, cui semper et infallibiliter determinatus effectus adheret. Nec erat
cur praemissa distinctione actuum uoluntatis in primum, et sequentes doceret uoluntatem ueram in p^o actu mo-
ueri a Deo, in reliquis uero mouere se ipsam. Ita i. 2. q. 9. ar. 3. et 4. et q. 1. ar. 2. ^{et q. 10. ar. 2. ad i^m}
et alibi saepe. Nam posita aduersariorum praemotum uoluntas non tantum ad primum, sed ad omnes actus reliquos
mouetur

mouetur

mouetur a Deo; nec unquam se ipsa determinat, sed semper p̄determinatur a Deo.

Ad haec 3° con Gert. c. 70. minime dissidet, eundem effectum produci tum a Deo, tum ab inferiori agente, uel ab utroque immediate. Nam media esset illa p̄determinatio, ratione cuius Deus immediate ageret in causam inferiorem potius quam in effectum. neque p̄terea in 2° d. i. q. i. ar. 4. corp. et ad 3^m docuisset eandem met actione p̄manare a causa p̄ma, et 2° determinare p̄^o potius, quam determinari a p̄^o. et 3° con Gert. c. 66. rone 5^a ubi haec habet: Secunda agentia sunt quasi particulantes, et determinantes actionem p̄ agentis.

Denique q. 6. de vent. ar. 3. non erat cur pro applicanda certitudine p̄destinat^{is} configeret ad auxilia et adminicula a Deo parata p̄destinatis, quibus ij infallibiliter uel aliauis illorum consentiant e p̄clusa p̄definitione cuiuslibet actus in particulari. sic enim ait: Inuenimus ordinem respectu alicuius dupliciter. Uno modo in quantum una causa singularis producit effectum suum ex ordine Diuinae prouidentiae. alio modo quando ex concursu causarum multarum contingentiu, et deficere p̄uenerit ad unum effectum, quantum unamquamque Deus ordinat ad consecutionem effectus loco eius quae deficiat, uel ne altera deficiat. Rem applicat ex p̄m̄plo. tum subdit: Et hoc modo e in p̄destinat^o. liberum enim arbitrium deficere pot̄ a salute; tamen in eo, quem Deus p̄destinat tot adminicula praeparat quod uel non cadat, uel si cadet quod reuergat. sicut exortationes, et suffragia orationum donum gratiae, et alia huiusmodi, quibus adminiculatur homo ad salutem. Et s. Bon. omissa p̄iori modo ordinationis efficacis ad posteriorem recurrit, ut arbitrij libertatem cum p̄destinationis certitudine conciliet. Quod si p̄determinat^o efficacem cuiuslibet actus agnouisset praetermisso posteriore, qui e omnino superuacaneus, posita illa p̄determinatione p̄iorem modum amplectus esset.

Ex quibus et alijs D. Thomae p̄ncipijs aperte colligitur huiusmodi p̄physicam p̄determinationem, quae ita efficaciter praemoueat uoluntatem eiusq; determinationem p̄ueniat, ut ei uoluntas resistere non possit omnino ignotam fuisse D. Thomae, quid autem ipse intelligat cum causas 2as moueri et applicari docet a p̄^a causa, declaratum est et a nobis alibi copiosius, et a Suaro latissime tom. p̄^o suae Metaphys. disput. 22. sect. 2. et 3.

De Thomae praep̄toribus, discipulis, et sectatoribus.

Quod autem uera quam nos sequimur fuerit D. Thomae sententia, et nos supra, age p̄ hoc etiam aperte colligitur quod hanc eandem a suis praep̄toribus hausit, suis discipulis tradidit, nec aliam illi p̄cipui eius interpretes, et ^{uicarij illi} ~~soluunt~~ tribuunt.

Ex praep̄toribus quidem Albertus Magnus p̄^o par. sum. tract. 16. q. 63. memb. 3. ar. 2. ad arg^{ta} p̄posita partic. p̄^a praesentim ad 3^m. Licet p̄destinatio inquit, praeparat isti gratiam et gloriam, tamen quia iste liberi arbitrij erit potest ponere obstaculum Spiritui s^o et operationi Diuinae, et pot̄ impedire ne conferatur ei. Et in solut^o ad arg^{ta} p̄posita partic. 2^a. Haec necessitas (scilicet ex suppositione antecedente) quia pendet a futuro, quod futurum dependet a contingenti secundum causam meritoria, et potentem operari in contrarium, et ponere obicam Spiritui s^o et a quo p̄^a causa non tollit modum suae causalitatis, eo quod sicut ait Damascenus Deus non compellit uirtutem in bonis, et ita ex illo impediri potest. Et par. 2^a sum. tract. 16. q. 9. memb. 1°. optime ostendit non esse liberum arbitrium n^o respectu earum operationum quas potest facere, uel non facere, sic uel aliter facere.

Alexan. uero Aflensis, p̄^o par. sum. q. 26. mem. 4. ar. 3. ex Damasceno sic ait. Sicut Damascenus, duplex est prouidentia. Una s̄m̄ acceptionem, alia s̄m̄ conceptionem, et dicit quod prouidentia s̄m̄ acceptionem est ubi non contingit esse resistentiā, nec contradictionem; et hoc modo e de op̄is naturalibus, quae s̄m̄ ordinatae sunt, nec aliter prouident e^o. prouidentia autem s̄m̄ conceptionem est de his ubi contingit esse resistentiā et contradict^o. et sic est in libero arbitrio. Deus enim dedit liberam arbitriam, ut consentiat, uel non consentiat bono, 2°. Caetera q̄ sequuntur satis ad rem nostram. repetit etiam in solutione ad arg^{ta} et q. 40. m. 4. in solut^o ad 3^m. Dicendum inquit, quod quemadmodum dicit Damascenus, quod Deus omnia praecognoscit, non autem oia p̄determinat; Praecognoscit autem ea quae sunt in nobis, hoc e in potestate n^o arbitrij, non autem p̄deber

minat, *Q*uod determinat aut q̄ non sunt in nobis. Dicendum ergo quod uoluntas beneplaciti est respectu bonorum dupliciter, aut cum praedeterminatione, ut eorum q̄ non sunt in potestate arbitrij, et haec sunt alligata necessitati, aut sine praedeterminatione, et hoc modo est bonorum quae sunt in potestate arbitrij. sic enim uult illa bona, ut relinquat nostrae facultati, et uoluntati; et ideo si fiat contrarium, non fit contra eius uoluntatem, r̄.

*E*x discipulis D. Thomae egregius sane fuit Aegidius Columna Card. *isim.* p. par. dist. 8. q. 2. a. i. ueris. Venebimus q. ex dot. Non q. ipse Deus uidelicet, nos conuerteret, et nisi nobis tales motus speciales faceret, non conuerteremur. Hoc e. q. quod Damascenus dicit lib. 2. c. 30. ubi ait, quod ipse Deus e. omnis boni principium, et causa, et sine eius cooperatione, et auxilio, impossibile est bonum uelle, uel facere. In nobis autem est, ut ait, permanere in uirtute, et sequi Deum ad hanc uocantem, uel recedere a uirtute quod est in malitiam ferri, et sequi Diabolum ad hanc uocantem. Et dist. 7. q. i. ar. 2. ueris. Sunt autem, r̄. Sunt autem inquit, alij impetus s̄i quos Deus mouet ad gratiam, qui si non essent, nulla esset receptio gratiae. Hoc ergo modo ut tetigimus, homo adspicitur gratiam, quia Deus semper, uel quasi semper, quando sumus uitatores facit huiusmodi impetus in animabus nris, quos possumus sequi et non sequi; sequendo autem eos adspicimur gratiam, non sequendo remanemus in culpa.

*E*x his, qui D. Thomae doctrinam profitentur hanc nostram ut germanam de his sententia sectantur. Hervaeus quod. p. q. i. a. i. Capreolus in i. d. 38. q. 1. ad 2. m. principale, et 3. m. con. 4. m. con. et 2. d. 28. q. i. ad 12. m. con. 2. m. con. Caiet. i. p. q. i. ar. 13. et q. 19. a. 8. et q. 23. a. 7. Ferrar. i. con. Gent. c. 67. circa 5. m. r̄onem D. Thomae dicto 2. m. p. r̄entiam ad arg. Scoti. et 3. m. con. Gent. c. 159. ueris. Ad huius euidentia. Praeterea ibi, homo autem est liberi arbitrij, potestq. diuinam motionem sequi et non sequi. Sotus lib. i. de nat. et gra. c. 16. sub initium, Praeterea ubi dicit, Quicquid Deus uult uoluntate absoluta, et quae dicitur beneplaciti fit, iuxta illud: Voluntati eius quis resistet? quando autem cum libero homine concurrat non uult illud fieri, nisi salua libera uoluntate, Et lib. 4. sent. in explicationib. suarum opinionum, quas addidit ad finem huius lib. 4. ueris. Quidam uero. uoluntate quosdam suam taxare opinionem, dicentes inquit, quod nimium tribuerim libero arbitrio in iustificatio nis causa. et tamen salua semper Catholicae Ecclesiae censura, arbitror necessario sic dicendum. Et infra: Idem Joannis testimonio confirmans cap. 6. Nemo potest uenire ad me nisi Pater qui me misit traxerit eum, sub iunxit inquit Sotus, Qui audit, et discit uenit ad me. quasi in nra potestate sibi auentura, aut dissentire; atq. ita in hac sententia persistit Sotus, ut cum multa ex ijs, q̄ antea scripserat reuocasset eo loco, hanc iterum confirmet, et quasi testamento consignatam posteris tradat. Hieronymus Perez. in p. par. D. Thom. q. 23. ar. 7. ^{teha} Notand. r̄ praesertim ibi, Non praefinitiae.

Atque ut alios Thomistas breuitate studentes reticemus, Magister Martinus uiri doctissimus, et primarie olim Cathedrae in Salmaticensi Academia professor, et Magister Joannes Vincentius publicus item in eadem Academia Theologiae professor, ambo ex Dominicana familia furisime contra hanc physicam praedeterminationem in suis Electionibus disputarunt. Et quoniam accepimus aduersarios, Cardinalis Toleti auctoritate quasi is ab eorum sententia steterit, suam hanc physicam praedeterminationem asserere, opere gratiam durimus hanc partem aliquam earum disputationum inserere, quas ille in suis Commentarijs in p. par. et 1. 2. docuit cum hac de re accurate disseruit, eius enim praedeterminationes sua iprius manu conscriptae apud nos sunt. Toletus dicitur in p. par. q. 14. ar. 13. q. 5. sua p. conclus. Sac dicit: Deus concurrat cum causis 2. non ita concurrat, ut ipas moueat, et applicet ad opus, sed una cum ipris immediate producat effectus; idq. multis rationibus probat, et late infra conel. 3. quae sacrarum liuorum, et sanctorum Patrum testimonijs, et multarum clera rationum momentis egregie confirmat. Et in q. 19. d. Thom. ar. 4. dicit: Ibi Caietani sententia superius allatis optime defendit, haec habet: Si alteram sententiam defendamus, quae mihi uisa est superius, quod 2. causa non agit mota a Deo, sed simul cum Deo, et iprius 2. sit prius a quo determinare ad eueritum tunc non ualeat doctrina Scoti, r̄. Et in 1. 2. in materia de Gratia q. 109. ar. 7. q. unica post dubium q. conclus. 3. Aliud e. inquit, auxilium efficit ex parte hominis; puto enim sufficiens auxilium

ut uoluntate que in deo
re sit tunc deo potest.

at
qu
on
han
Bon
Re
si
c. i
ab
p

+
Cap
Re
Vie

si homo

si homo quod in se est faciat non dissentiendo fieri efficac, si uero dissentiat manere sufficiens. Unde quod sit effi-
 care, uel sufficiens, in hominis est potestate uolentis, uel nolentis cooperari Deo. Et hoc probat Concilio Tridenti-
 sess. 6. can. 4. Vbi dicitur, arbitrium sic a Deo moueri, ut possit dissentire et non dissentire; si q. pot. dissentire
 dissentiat, est iam auxilium sufficiens; si aut. potest, non dissentiat erit q. efficac. Igitur hominis est facere in
 se aliquando auxilium efficac, uel inefficax. Prob. 2. quia alias nullum esset auxilium sufficiens, nam uel homo pot
 cum hoc operari, uel non; si non igitur non est sufficiens; si potest, operetur, erit q. efficac. Et in peculiari quada
 tractatione de gratia circa eandem q. 109. D. Thom. ar. 7. d. 5. dicit: Auxilium sufficiens est, quo potest homo si uellet
 operari, efficac e quo de facto operatur. non sic est intelligenda ista distinctio, quasi sit semper ex parte Dei, nam ex
 parte hominis etiam est quod auxilium sit sufficiens uel efficac. s. enim homo acceptat Dei auxilium sufficiens fit
 efficac, et si resistit, manet sufficiens. Igitur cum in hominis sit potestate resistere, uel acceptare Dei auxilium
 prius est efficac constituen. cum hoc tamen e quoddam auxilium Dei magnum, quo licet resistere possit
 homo, tamen de facto conuertitur, cognoscit enim Deus quo conuertetur homo, et hoc potest dici efficac
 Haec Ioletus.

Ex alijs Doctoribus Scholasticis.

Eandem uiam sententiam contra p. yricam p. remotionem tuentur Scotus in 2. d. 37. q. 1. s. Ad solutionem
 Et in 4. d. 49. q. 6. s. Dico ergo. Ockam in p. d. 35. q. unica. s. Circa istam opinionem. Gabri. in 2. d. 37. q. 1. s.
 ar. 1. et in p. dist. 45. q. unica conclus. ult. Et in 2. d. 1. q. 2. a. 1. notab. 2. art. 2. concl. 4. art. 3. d. 5. Grego.
 in p. dist. 38. q. 2. ar. 2. et in 2. d. 28. q. 1. ar. 3. ad 12. argumend. Baeto. i. d. 40. q. 1. a. 2. versic. Utenius
 secundum. Almagrus Tract. i. Moral. cap. 1. et 4. Angelus lib. 1. suorum Moral. c. 1. Payua lib. 4. Ortho-
 dosarum explicationum versic. At inquis. Late Osorius lib. 9. de Iustitia. Cordubensis lib. p. quaestioarij
 q. 55. d. 8. et d. 10. s. Sed notand. 2. Ioannes a Bononia lib. de Gdestinat. p. 2. de libero arb. pagina 103.
 Bellarminus tom. 3. lib. 1. c. 12. lib. 4. c. 14. ex multis Patribus c. 15. et 16. Et ~~omnium~~ optime Valdensis lib. p.
 doctrinalis fidei cap. 25. et Aug. et Anselmo necessitatem Nucleiphisticam contrariam sententiam appellat
 Et cap. 25. falso ait imponit D. Thomae. ^{nam esse nec ex antiqui Patribus de iuri} Tuentur etiam ij, qui gratiam cum libertate consentire docent, quia
 potest homo Deo mouenti resistere, ut multi cum Patres, tum Doctores Scholastici superius allati docuerunt
 et Doctores Colonienses in censura contra Catechismum Monsemij Dialogo 2. pagin. 36. quorum sent. a
 refert et confirmat Didacus Payua uir doctissimus, qui Tridentinae synodo interfuit, lib. 4. orthodo-
 explicationis fol. 141. et sequentib. Et Castro con. Haereses Verbo Gratia Haeres. p. Et Verbo Libertas
 Haeres. i. Turrianus lib. 7. in D. Clementem c. 35. et lib. 4. con. Magdeburgenses c. 2. Stapletonius fise
 lib. 4. de Iustificac. c. 8. Omnes denique illi nostram sententiam astruunt, qui e duobus aequalen motio-
 nem gratia comissionem Gcedentis Sabentibus alterum duntaxat consentire uolunt, alterum aut
 dissentire, aut minus permoueri, licet maiore auxilio excitetur, ut Vgo de 6. Victore annotationib.
 in cap. 9. exist. ad Romanos. Bonauen. in 4. d. 16. ar. 9. i. Alessidorensis lib. 2. sum. tract. 2. c. 3. Jo.
 Driedo Tract. 4. de Captiuit. et redemptione generis humani c. 2. p. 5. versic. 3. ex superioribus. Ruardus
 ar. 7. con. Luttorum propos. 7. et 10. Andreas a Vega lib. 6. in Trident. c. 9. q. 3. puncto 4. et Robertus
 Bellarminus lib. 6. de lib. arb. c. 15. et alij plur.

Ex quibus citis pat. tum Academiae tum Religionum omnium viros doctos, tum caeteros catholicos scriptores. Sac. nra
 sent. a. fuisse. Ex Academijs quidem, ut nonnullas recenseamus, non mo temp. Alberti Alensis, D. Thom. Scoti, alio
 rumq. sed Primum mem. in Concilio senfionens. Louanen. ut pat. ex Driedone, Ruardo Joanne de Bononia et alijs Co-
 lontensis ex actibus fidel. con. catechismu Monsemij, Complatonis ex subscript. nra sent. tradita sp. Nuncio. Salmaticen
 magna ex parte, ut uidere est ex Soto, Magro Mantio, Magro Joan. Vine. Gratre Ludouico Legionensi. Eandem quoq.
 sent. a. amplectati sunt Oecqua Religionum Lumina. Ex Dominicana familia, S. Thom. Albert. Herueus, Capricolus,
 Caieta. Ferrariens. Sotus, Magr. Mantius, r. Ex Franciscana, Alensis, Bonau. Scotus, Ockam, Corduba, Vega, r.
 Ex Augustiniana, Regidius, Gregor. Armin. Ludouicus Legionen. et alij. Ex Carmelitana Valdensis Baeto, r.
 Et ne a Molina primum in nra Societate inuictam dicant aliqui eandem secuti sunt Pr. Salmes, Pr. Salmeson,
 Cardinalis Ioletus, Turrianus, Suarius, Valentia, et alij, quos ut breuitati conuulamus omittimus. Denique

at nō minus a p. se
 quam nōt ipi multj
 in l. i. p. d. d. c. t. a.
 p. d. d. d. d. d. d. d.
 doct. d. m. u. s. c. a. r. u.
 p. d. i. c. t. o. r. i. u. m.
 c. 7. d. 1. c. 1. c. 2.
 et c. d. d. d. d. d. d.
 d. p. c. 9. et 10.

et ad redempt.
 captiuu. Mas. Sicut
 p. d. d. d. d. d. d. d.
 d. p. c. 9.

castitatis, ad finem lib. de Monogamia. lib. 2. adversus Marcionem ad initium ibi: libertas arbitrii in utraq[ue] partem concessa est. Origen. lib. 3. Periarchon. c. 1. Athanas. orone con Joola Basil. lib. 3. con Eunon. et in illud Isaac. i. q. Semen reprobum. Nazianze. Apolog. 1. Crisost. Homil. 60. in cap. 18. Matt. Homil. 2. de Lazaro. Homil. 19. in Genes. Grill. Alexand. lib. 4. in Joan. c. 3. Eppidan. lib. 1. adversus Haereses cap. 16. Hieron. p. Dialog. adversus Pelag. et ad finem lib. 3. et epist. 147. ad Damasum. August. lib. 3. de lib. arb. cap. 2. et 3. et 18. et 25. Lib. de spu et litem. cap. 34. De predestin. 11. cap. 5. et alijs supra adductis. Cyprianus Licinensis. in his quae ante mille annos scripsit ad Constantinum in idet libertatem, in qua in una tantum parte datur eligendi licentia, et subicit. Quare electionem nominat ubi unam tantum partem asserit fuisse concessam. citatur a Iuriano lib. 4. contra Magdeburgensis cap. 2. Damasc. 2. de fide cap. 26. In nra potestate dicit, sunt ea quae liberum est nobis facere. et paulo inferius: Nobis libera sunt, quae in utramque partem aequae contingere possunt, velut moveri, et non moveri, appetere vel non appetere, gaudere et non gaudere, &c. Bernar. serm. xi. in Cantica, &c.

Scholastici fere omnes idem affirmant, sequenti Arist. 9. Metaph. tex. commen. 10. ubi optime D. Thom. lect. 4. Idem Arist. 3. ethic. cap. 3. Magister 2. d. 24. cap. de lib. arb. et dist. 25. in initio. D. Thom. 1. p. q. 41. ar. et o. 83. ar. 1. 2. et 3. et fuse o. 22. de Verit. ar. 8. et alijs locis supra allatis. et o. 7. de pra. ar. 1. ad 3. argm. + Alensis 1. p. o. 7. mem. 2. ar. 3. et mem. 3. ar. 1. et 2. et 3. mem. 4. Henricus quodl. 1. q. 16. et quodl. 14. q. 5. Maior in 2. dist. 25. o. 1. Odam in p. dist. 1. q. 6. Capreol. in 2. dist. 24. q. 1. ar. 3. Ruardus ar. 7. ad initium. Henricus quodl. 1. q. 1. ar. 1. Castro Verbo Libertas. Torres 1. p. q. 41. ar. 2. par. 1. 2. et 3. Comentarj. Victoria relect de Veniente ad usum rationis, propone. 4. n. 6. et fere omnes Recentiores. Qui omnes actum liberum nequaquam illum censent, qui non oritur a voluntate, quae habeat potestatem, atque indifferentiam ad non operandum vel operatur, vel ad eliciendum actum oppositum. Quin etiam hoc ipsum fatent adversarios plerumque coegit veritas. licet aperte diffiden non dubitet, cum argumentis arguentur. fatetur hoc ipse P. Bagnes, qui se acerrimum huius sententiae oppugnatorem profectur. Atque ita fatetur, ut hoc commune esse omnium sapientum axioma pronunciet. Sic ille in suis Comentarjjs in p. 2. partem q. 41. ar. 2. dab. 2. Dico 3. in probatione con Scotum. Apponamus verba ipsa: Sancti Patres, Philosophi, et caeteri sapientes, illud duntaxat appellat liberum, quod possibilitatem habet ad esse, et non esse. Ita Arist. 3. ethic. c. 4. et D. Aug. lib. 3. de lib. arbit. c. 3. inquit: Illud solum in nobis liberum est, quod in nobis est facere et non facere. Hierony. in epis. ad Damasum de filio prodigo circa finem. Damasc. lib. 2. de fide. c. 28. Hec Bagnes. Jam rationibus agamus, ne testimonij tantum abundare videamur.

Confirmatur p. 2. Nonne. Voluntas posita illa praedeterminatione non potest non operari, nec potest facere, ne ponatur illa p. motio, ut adversarij fatentur; ergo omnino non potest non operari, sed quoties operatur necessario operatur. Conseq. haec ex ipsorum fontibus manat. Simili enim ratiocinatione Bannes 1. p. q. 18. ar. 1. Dico 2. 2. orissent contra Scotum videt, si Deus operatur. necessitate naturae, tunc nulla fore in rebus libertatem. Et illa enim suppositione antecedenti quod Deus operatur ex necessitate naturae infert necessario in voluntate fore facultatem, qua aliter operetur; atque ita necessario operaturam. Eadem ratione nos ex illa suppositione antecedenti de praedeterminatione physica quae voluntas determinatur ad unum colligimus non esse in voluntate facultatem aliter operandi. et licet liberum sit Deo ponere talem determinationem in voluntate creata, ceceat tamen voluntati id liberum non esse, cum nec in eius potestate sit efficere ut praedeterminatio efficiat vel non detur, quemadmodum concedit adversarij, nec in nra potestate sit desinere consequens scilicet non operari ab antecedenti; quod est illa praedeterminatio posita; ergo si antecedens, nempe illa praedeterminatio nullo modo est in nra potestate, nec erit consequens videlicet non operari, et proinde operatio non erit libera, q. probandum erat.

Confirm. 2. ex Anselmo lib. de concor. lib. arb. et praedest. c. 1. et alijs, et lib. 2. cur Deus homo cap. 17. et 18. et D. Thom. 1. p. q. 41. ar. 1. et 2. et 3. et 4. et 5. et 6. et 7. et 8. et 9. et 10. et 11. et 12. et 13. et 14. et 15. et 16. et 17. et 18. et 19. et 20. et 21. et 22. et 23. et 24. et 25. et 26. et 27. et 28. et 29. et 30. et 31. et 32. et 33. et 34. et 35. et 36. et 37. et 38. et 39. et 40. et 41. et 42. et 43. et 44. et 45. et 46. et 47. et 48. et 49. et 50. et 51. et 52. et 53. et 54. et 55. et 56. et 57. et 58. et 59. et 60. et 61. et 62. et 63. et 64. et 65. et 66. et 67. et 68. et 69. et 70. et 71. et 72. et 73. et 74. et 75. et 76. et 77. et 78. et 79. et 80. et 81. et 82. et 83. et 84. et 85. et 86. et 87. et 88. et 89. et 90. et 91. et 92. et 93. et 94. et 95. et 96. et 97. et 98. et 99. et 100. et 101. et 102. et 103. et 104. et 105. et 106. et 107. et 108. et 109. et 110. et 111. et 112. et 113. et 114. et 115. et 116. et 117. et 118. et 119. et 120. et 121. et 122. et 123. et 124. et 125. et 126. et 127. et 128. et 129. et 130. et 131. et 132. et 133. et 134. et 135. et 136. et 137. et 138. et 139. et 140. et 141. et 142. et 143. et 144. et 145. et 146. et 147. et 148. et 149. et 150. et 151. et 152. et 153. et 154. et 155. et 156. et 157. et 158. et 159. et 160. et 161. et 162. et 163. et 164. et 165. et 166. et 167. et 168. et 169. et 170. et 171. et 172. et 173. et 174. et 175. et 176. et 177. et 178. et 179. et 180. et 181. et 182. et 183. et 184. et 185. et 186. et 187. et 188. et 189. et 190. et 191. et 192. et 193. et 194. et 195. et 196. et 197. et 198. et 199. et 200. et 201. et 202. et 203. et 204. et 205. et 206. et 207. et 208. et 209. et 210. et 211. et 212. et 213. et 214. et 215. et 216. et 217. et 218. et 219. et 220. et 221. et 222. et 223. et 224. et 225. et 226. et 227. et 228. et 229. et 230. et 231. et 232. et 233. et 234. et 235. et 236. et 237. et 238. et 239. et 240. et 241. et 242. et 243. et 244. et 245. et 246. et 247. et 248. et 249. et 250. et 251. et 252. et 253. et 254. et 255. et 256. et 257. et 258. et 259. et 260. et 261. et 262. et 263. et 264. et 265. et 266. et 267. et 268. et 269. et 270. et 271. et 272. et 273. et 274. et 275. et 276. et 277. et 278. et 279. et 280. et 281. et 282. et 283. et 284. et 285. et 286. et 287. et 288. et 289. et 290. et 291. et 292. et 293. et 294. et 295. et 296. et 297. et 298. et 299. et 300. et 301. et 302. et 303. et 304. et 305. et 306. et 307. et 308. et 309. et 310. et 311. et 312. et 313. et 314. et 315. et 316. et 317. et 318. et 319. et 320. et 321. et 322. et 323. et 324. et 325. et 326. et 327. et 328. et 329. et 330. et 331. et 332. et 333. et 334. et 335. et 336. et 337. et 338. et 339. et 340. et 341. et 342. et 343. et 344. et 345. et 346. et 347. et 348. et 349. et 350. et 351. et 352. et 353. et 354. et 355. et 356. et 357. et 358. et 359. et 360. et 361. et 362. et 363. et 364. et 365. et 366. et 367. et 368. et 369. et 370. et 371. et 372. et 373. et 374. et 375. et 376. et 377. et 378. et 379. et 380. et 381. et 382. et 383. et 384. et 385. et 386. et 387. et 388. et 389. et 390. et 391. et 392. et 393. et 394. et 395. et 396. et 397. et 398. et 399. et 400. et 401. et 402. et 403. et 404. et 405. et 406. et 407. et 408. et 409. et 410. et 411. et 412. et 413. et 414. et 415. et 416. et 417. et 418. et 419. et 420. et 421. et 422. et 423. et 424. et 425. et 426. et 427. et 428. et 429. et 430. et 431. et 432. et 433. et 434. et 435. et 436. et 437. et 438. et 439. et 440. et 441. et 442. et 443. et 444. et 445. et 446. et 447. et 448. et 449. et 450. et 451. et 452. et 453. et 454. et 455. et 456. et 457. et 458. et 459. et 460. et 461. et 462. et 463. et 464. et 465. et 466. et 467. et 468. et 469. et 470. et 471. et 472. et 473. et 474. et 475. et 476. et 477. et 478. et 479. et 480. et 481. et 482. et 483. et 484. et 485. et 486. et 487. et 488. et 489. et 490. et 491. et 492. et 493. et 494. et 495. et 496. et 497. et 498. et 499. et 500. et 501. et 502. et 503. et 504. et 505. et 506. et 507. et 508. et 509. et 510. et 511. et 512. et 513. et 514. et 515. et 516. et 517. et 518. et 519. et 520. et 521. et 522. et 523. et 524. et 525. et 526. et 527. et 528. et 529. et 530. et 531. et 532. et 533. et 534. et 535. et 536. et 537. et 538. et 539. et 540. et 541. et 542. et 543. et 544. et 545. et 546. et 547. et 548. et 549. et 550. et 551. et 552. et 553. et 554. et 555. et 556. et 557. et 558. et 559. et 560. et 561. et 562. et 563. et 564. et 565. et 566. et 567. et 568. et 569. et 570. et 571. et 572. et 573. et 574. et 575. et 576. et 577. et 578. et 579. et 580. et 581. et 582. et 583. et 584. et 585. et 586. et 587. et 588. et 589. et 590. et 591. et 592. et 593. et 594. et 595. et 596. et 597. et 598. et 599. et 600. et 601. et 602. et 603. et 604. et 605. et 606. et 607. et 608. et 609. et 610. et 611. et 612. et 613. et 614. et 615. et 616. et 617. et 618. et 619. et 620. et 621. et 622. et 623. et 624. et 625. et 626. et 627. et 628. et 629. et 630. et 631. et 632. et 633. et 634. et 635. et 636. et 637. et 638. et 639. et 640. et 641. et 642. et 643. et 644. et 645. et 646. et 647. et 648. et 649. et 650. et 651. et 652. et 653. et 654. et 655. et 656. et 657. et 658. et 659. et 660. et 661. et 662. et 663. et 664. et 665. et 666. et 667. et 668. et 669. et 670. et 671. et 672. et 673. et 674. et 675. et 676. et 677. et 678. et 679. et 680. et 681. et 682. et 683. et 684. et 685. et 686. et 687. et 688. et 689. et 690. et 691. et 692. et 693. et 694. et 695. et 696. et 697. et 698. et 699. et 700. et 701. et 702. et 703. et 704. et 705. et 706. et 707. et 708. et 709. et 710. et 711. et 712. et 713. et 714. et 715. et 716. et 717. et 718. et 719. et 720. et 721. et 722. et 723. et 724. et 725. et 726. et 727. et 728. et 729. et 730. et 731. et 732. et 733. et 734. et 735. et 736. et 737. et 738. et 739. et 740. et 741. et 742. et 743. et 744. et 745. et 746. et 747. et 748. et 749. et 750. et 751. et 752. et 753. et 754. et 755. et 756. et 757. et 758. et 759. et 760. et 761. et 762. et 763. et 764. et 765. et 766. et 767. et 768. et 769. et 770. et 771. et 772. et 773. et 774. et 775. et 776. et 777. et 778. et 779. et 780. et 781. et 782. et 783. et 784. et 785. et 786. et 787. et 788. et 789. et 790. et 791. et 792. et 793. et 794. et 795. et 796. et 797. et 798. et 799. et 800. et 801. et 802. et 803. et 804. et 805. et 806. et 807. et 808. et 809. et 810. et 811. et 812. et 813. et 814. et 815. et 816. et 817. et 818. et 819. et 820. et 821. et 822. et 823. et 824. et 825. et 826. et 827. et 828. et 829. et 830. et 831. et 832. et 833. et 834. et 835. et 836. et 837. et 838. et 839. et 840. et 841. et 842. et 843. et 844. et 845. et 846. et 847. et 848. et 849. et 850. et 851. et 852. et 853. et 854. et 855. et 856. et 857. et 858. et 859. et 860. et 861. et 862. et 863. et 864. et 865. et 866. et 867. et 868. et 869. et 870. et 871. et 872. et 873. et 874. et 875. et 876. et 877. et 878. et 879. et 880. et 881. et 882. et 883. et 884. et 885. et 886. et 887. et 888. et 889. et 890. et 891. et 892. et 893. et 894. et 895. et 896. et 897. et 898. et 899. et 900. et 901. et 902. et 903. et 904. et 905. et 906. et 907. et 908. et 909. et 910. et 911. et 912. et 913. et 914. et 915. et 916. et 917. et 918. et 919. et 920. et 921. et 922. et 923. et 924. et 925. et 926. et 927. et 928. et 929. et 930. et 931. et 932. et 933. et 934. et 935. et 936. et 937. et 938. et 939. et 940. et 941. et 942. et 943. et 944. et 945. et 946. et 947. et 948. et 949. et 950. et 951. et 952. et 953. et 954. et 955. et 956. et 957. et 958. et 959. et 960. et 961. et 962. et 963. et 964. et 965. et 966. et 967. et 968. et 969. et 970. et 971. et 972. et 973. et 974. et 975. et 976. et 977. et 978. et 979. et 980. et 981. et 982. et 983. et 984. et 985. et 986. et 987. et 988. et 989. et 990. et 991. et 992. et 993. et 994. et 995. et 996. et 997. et 998. et 999. et 1000. et 1001. et 1002. et 1003. et 1004. et 1005. et 1006. et 1007. et 1008. et 1009. et 1010. et 1011. et 1012. et 1013. et 1014. et 1015. et 1016. et 1017. et 1018. et 1019. et 1020. et 1021. et 1022. et 1023. et 1024. et 1025. et 1026. et 1027. et 1028. et 1029. et 1030. et 1031. et 1032. et 1033. et 1034. et 1035. et 1036. et 1037. et 1038. et 1039. et 1040. et 1041. et 1042. et 1043. et 1044. et 1045. et 1046. et 1047. et 1048. et 1049. et 1050. et 1051. et 1052. et 1053. et 1054. et 1055. et 1056. et 1057. et 1058. et 1059. et 1060. et 1061. et 1062. et 1063. et 1064. et 1065. et 1066. et 1067. et 1068. et 1069. et 1070. et 1071. et 1072. et 1073. et 1074. et 1075. et 1076. et 1077. et 1078. et 1079. et 1080. et 1081. et 1082. et 1083. et 1084. et 1085. et 1086. et 1087. et 1088. et 1089. et 1090. et 1091. et 1092. et 1093. et 1094. et 1095. et 1096. et 1097. et 1098. et 1099. et 1100. et 1101. et 1102. et 1103. et 1104. et 1105. et 1106. et 1107. et 1108. et 1109. et 1110. et 1111. et 1112. et 1113. et 1114. et 1115. et 1116. et 1117. et 1118. et 1119. et 1120. et 1121. et 1122. et 1123. et 1124. et 1125. et 1126. et 1127. et 1128. et 1129. et 1130. et 1131. et 1132. et 1133. et 1134. et 1135. et 1136. et 1137. et 1138. et 1139. et 1140. et 1141. et 1142. et 1143. et 1144. et 1145. et 1146. et 1147. et 1148. et 1149. et 1150. et 1151. et 1152. et 1153. et 1154. et 1155. et 1156. et 1157. et 1158. et 1159. et 1160. et 1161. et 1162. et 1163. et 1164. et 1165. et 1166. et 1167. et 1168. et 1169. et 1170. et 1171. et 1172. et 1173. et 1174. et 1175. et 1176. et 1177. et 1178. et 1179. et 1180. et 1181. et 1182. et 1183. et 1184. et 1185. et 1186. et 1187. et 1188. et 1189. et 1190. et 1191. et 1192. et 1193. et 1194. et 1195. et 1196. et 1197. et 1198. et 1199. et 1200. et 1201. et 1202. et 1203. et 1204. et 1205. et 1206. et 1207. et 1208. et 1209. et 1210. et 1211. et 1212. et 1213. et 1214. et 1215. et 1216. et 1217. et 1218. et 1219. et 1220. et 1221. et 1222. et 1223. et 1224. et 1225. et 1226. et 1227. et 1228. et 1229. et 1230. et 1231. et 1232. et 1233. et 1234. et 1235. et 1236. et 1237. et 1238. et 1239. et 1240. et 1241. et 1242. et 1243. et 1244. et 1245. et 1246. et 1247. et 1248. et 1249. et 1250. et 1251. et 1252. et 1253. et 1254. et 1255. et 1256. et 1257. et 1258. et 1259. et 1260. et 1261. et 1262. et 1263. et 1264. et 1265. et 1266. et 1267. et 1268. et 1269. et 1270. et 1271. et 1272. et 1273. et 1274. et 1275. et 1276. et 1277. et 1278. et 1279. et 1280. et 1281. et 1282. et 1283. et 1284. et 1285. et 1286. et 1287. et 1288. et 1289. et 1290. et 1291. et 1292. et 1293. et 1294. et 1295. et 1296. et 1297. et 1298. et 1299. et 1300. et 1301. et 1302. et 1303. et 1304. et 1305. et 1306. et 1307. et 1308. et 1309. et 1310. et 1311. et 1312. et 1313. et 1314. et 1315. et 1316. et 1317. et 1318. et 1319. et 1320. et 1321. et 1322. et 1323. et 1324. et 1325. et 1326. et 1327. et 1328. et 1329. et 1330. et 1331. et 1332. et 1333. et 1334. et 1335. et 1336. et 1337. et 1338. et 1339. et 1340. et 1341. et 1342. et 1343. et 1344. et 1345. et 1346. et 1347. et 1348. et 1349. et 1350. et 1351. et 1352. et 1353. et 1354. et 1355. et 1356. et 1357. et 1358. et 1359. et 1360. et 1361. et 1362. et 1363. et 1364. et 1365. et 1366. et 1367. et 1368. et 1369. et 1370. et 1371. et 1372. et 1373. et 1374. et 1375. et 1376. et 1377. et 1378. et 1379. et 1380. et 1381. et 1382. et 1383. et 1384. et 1385. et 1386. et 1387. et 1388. et 1389. et 1390. et 1391. et 1392. et 1393. et 1394. et 1395. et 1396. et 1397. et 1398. et 1399. et 1400. et 1401. et 1402. et 1403. et 1404. et 1405. et 1406. et 1407. et 1408. et 1409. et 1410. et 1411. et 1412. et 1413. et 1414. et 1415. et 1416. et 1417. et 1418. et 1419. et 1420. et 1421. et 1422. et 1423. et 1424. et 1425. et 1426. et 1427. et 1428. et 1429. et 1430. et 1431. et 1432. et 1433. et 1434. et 1435. et 1436. et 1437. et 1438. et 1439. et 1440. et 1441. et 1442. et 1443. et 1444. et 1445. et 1446. et 1447. et 1448. et 1449. et 1450. et 1451. et 1452. et 1453. et 1454. et 1455. et 1456. et 1457. et 1458. et 1459. et 1460. et 1461. et 1462. et 1463. et 1464. et 1465. et 1466. et 1467. et 1468. et 1469. et 1470. et 1471. et 1472. et 1473. et 1474. et 1475. et 1476. et 1477. et 1478. et 1479. et 1480. et 1481. et 1482. et 1483. et 1484. et 1485. et 1486. et 1487. et 1488. et 1489. et 1490. et 1491. et 1492. et 1493. et 1494. et 1495. et 1496. et 1497. et 1498. et 1499. et 1500. et 1501. et 1502. et 1503. et 1504. et 1505. et 1506. et 1507. et 1508. et 1509. et 1510. et 1511. et 1512. et 1513. et 1514. et 1515. et 1516. et 1517. et 1518. et 1519. et 1520. et 1521. et 1522. et 1523. et 1524. et 1525. et 1526. et 1527. et 1528. et 1529. et 1530. et 1531. et 1532. et 1533. et 1534. et 1535. et 1536. et 1537. et 1538. et 1539. et 1540. et 1541. et 1542. et 1543. et 1544. et 1545. et 1546. et 1547. et 1548. et 1549. et 1550. et 1551. et 1552. et 1553. et 1554. et 1555. et 1556. et 1557. et 1558. et 1559. et 1560. et 1561. et 1562. et 1563. et 1564. et 1565. et 1566. et 1567. et 1568. et 1569. et 1570. et 1571. et 1572. et 1573. et 1574. et 1575. et 1576. et 1577. et 1578. et 1579. et 1580. et 1581. et 1582. et 1583. et 1584. et 1585. et 1586. et 1587. et 1588. et 1589. et 1590. et 1591. et 1592. et 1593. et 1594. et 1595. et 1596. et 1597. et 1598. et 1599. et 1600. et 1601. et 1602. et 1603. et 1604. et 1605. et 1606. et 1607. et 1608. et 1609. et 1610. et 1611. et 1612. et 1613. et 1614. et 1615. et 1616. et 1617. et 1618. et 1619. et 1620. et 1621. et 1622. et 1623. et 1624. et 1625. et 1626. et 1627. et 1628. et 1629. et 1630. et 1631. et 1632. et 1633. et 1634. et 1635. et 1636. et 1637. et 1638. et 1639. et 1640. et 1641. et 1642. et 1643. et 1644. et 1645. et 1646. et 1647. et 1648. et 1649. et 1650. et 1651. et 1652. et 1653. et 1654. et 1655. et 1656. et 1657. et 1658. et 1659. et 1660. et 1661. et 1662. et 1663. et 1664. et 1665. et 1666. et 1667. et 1

ar. 4. et dist. 40. ar. 13. Alen. 1.º par. 9. 24. mem. 5. *Arantib. in p. q. 4. ar. 2. ep. coi. de neque Scholasticorum sententia*
 et colligitur ex Aug. 1.º de Civit. cap. 10. et optime explicat, atque ex alijs quoque Patribus probat Pualdenis lib. 3.º
 doctrinalis fidel. cap. 25. Hi omnes asserunt necessitatem ortam ex suppositione antecedente, quoniam oritur ex causa
 ipsius actus, repugnare libertati potentia, q. operatur ex huiusmodi necessitate antecedente quod secus se habere
 aiant in necessitate consequente, quae et ipsam potentiam cum indifferencia operantem supponit, et actum conse-
 quitur cum indifferencia productam. Jam vero necessitas antecedens p.venit indifferenciam potentie liberae,
 nec sinit, ut visuae indifferencie se determinet, ino illam ita determinat atque efficit quoddammodo ad pecu-
 liarem actum, ut dum illum efficit ei liberum non sit hanc vel illam actionem efficere atque amplecti, sed sola
 hanc determinatam actionem. Et huiusmodi est suppositio p. determinationis, et p. promotionis physicae, quae libe-
 ram usum voluntatis antecedit, eamq. ita ad unam aliquam partem determinat, ut neque possit tam contra-
 riam actionem efficere, nec ab operatione desistere, quod ipsi contendunt. Ergo omnino p. determinatio tollit atq.
 exertit humanam libertatem.

Respondent Adversarij voluntatem indifferencem esse in sensu diviso, licet non sit in sensu composito. Sed contra est,
 quia si in sensu composito, hoc est, posita illa p. determinatione non e. indifferens, q. posita p. determinatione
 no libere operatur, sicut amens in sensu composito. i. dum amentia tenetur nihil libere operatur, quamvis in sensu
 diviso, i. non posita amentia libere operari queat. Quare indifferencia voluntatis in sensu diviso solam e. quasi
 passiva, quatenus videlicet potest illa a Deo q. physicam p. motionem, quae ad libertatis usum non pertinet deter-
 minari. Activa vero voluntatis indifferencia ad operandum, vel non operandum, quam necessariam esse ex Tris-
 tent. Concilio sess. 6. c. 5. et can. 4. ostendimus, et quam Haeretici labefactare conantur, quamvis passivam hanc
 admittant, nulla omnino erit in voluntate.

3.º Absurdum. *Henifeg. volunt.* non solum cum operatur non libere operari, verum etiam cum non operatur, ne-
 cessario non operari, ac propterea homini attribuendum non esse, si affirmativis Dei p.ceptis non obediat,
 cuiuslibet enim actus omissio tam censetur libera cum ponuntur omnia ad elicendum actum quem omittit
 requisita. Si enim quicquam deesset, quod non esset in potestate voluntatis, certe tum per eam non staret quo-
 minus operaretur, sed per eam potius, qui voluntati denegaret requisita ad operandum. Et ex consequenti nullo
 modo haec actus omissio voluntati erit ascribenda. Jam vero voluntas cum non operatur et affirmativum
 p.ceptum non epequitur, desiderat aliquid ad operandum requisitum, physicam scilicet hanc p. determinationem
 sine qua, ut adversarij concedunt operari non potest. Ergo nulla omissio est libera, nec homini vitio
 dabitur, siquidem vitio alicui vitio non potest quod aliquid non faciat quod impossibile est ut ab eo
 fiat. Est aut. impossibile sine illa physica p. promotione non solum servare p.cepta, sed etiam quovis mo-
 do operari, ut docet Bagnes. i. p. q. 14. dub. ult.º ad finem solut.º arg. p. ubi sic ait, nulla causa 2.º potest
 operari, nisi sit efficaciter a 1.º determinata, et paulo superius in eadem solutione ad i. vitio. Hactenus
 applicuimus ista necessitas samitur ex efficacissima primae cause virtute, quae ita determinat omnes
 causas secundas ad suos effectus producendos, quod nulla causa 2.º pot. exire ab eius determinatione, q.
 sequitur eadenter, q. nulli causae 2.º imputetur omissio, v.

4.º Absurdum. Ex ea opinione sequitur eos qui hac physica p. determinatione, ac p. promotione Dei
 ac proinde auxilio ita efficaci destituti sunt carere etiam sufficiente auxilio, ut conveniantur re-
 clamante Paulo. qui p. ad Timoth. 2. ut Deam velle omnes homines salvos fieri, reclamantibus omnibus
 Patribus et universis Theologorum Gymnasijs, qui omnes homines nunquam sufficiente auxilio privari lores
 statuunt. Nostra vero consequutio probatur. Si ut fatentur ipsi, auxilium hoc efficaciter p. determinans
 necessariam est ad operandum, et in hominis potestate non est, usque cum gratuita Deus volubate
 illud homini p.beat; q. cui non datur deest aliquid ad operandum omnino necessarium, quod nec
 habeat, nec in eius potestate sit illud ipsum habere. Qui autem nec actu, nec in sua potestate habet
 necessariam ad operandum, is auxilio sufficiente ad operandum privatur, cum desit aliquid, sine quo

operari non potest; etenim operatio esse nequit absque ijs q̄ ad operandum necessaria sunt: alioquin necessaria non essent, si absque illis esse posset operatio. ^{De} Adversarij ^{sine} hanc efficaciam determinatione hominem habere auxilium sufficiens, quo possit operari, licet non sciat quo rursus operatur. Veram hanc responsio nihil habet nisi verba. atque ut Joannes à Bononia dicebat. Loc. allato, ad observandum clarissimam Tridentini Concilij doctrinam inventa est. Quid enim? Num praecepit Deus homini, ut possit operari? an ut operetur? si ut operetur, quod nemini obscurum arbitror q̄ sufficiens auxilium praebere debet non tantum ut operari possit, sed etiam ^{sufficiens} ut operetur. Praeterea Paulus testis, novimus Deum velle, ut homines salvi fiant, non tantum ut salvi fieri possint, q̄ auxilium largitur, ut salvi fiat, non tantum ut salvi fieri possit. Ad haec, qui nec habet, nec in eius potestate est ut sciat quae ad operandum necessaria sunt, non solum caret auxilio ut faciat, sed etiam ut possit moraliter ac proprie loquendo, ~~videre se solum~~ ut oculus dum caret lumine non habet potestatem videndi, ac proinde illi attribui non potest quod non operetur et convertatur, quemadmodum alicui tribui non potest si non videat, cum nec lumen habet, nec eius est potestate efficere ut illud sciat. Quapropter optime definiuit Concilium Trident. sess. 6. c. ii. Deum non praecipere impossibile sed iubendo inquit, monet facere quod possis, et petere quod non possis. Denique pugnancia dicuntur cum asseritur, auxilium sufficiens esse ad hoc ut possis operari, non tamen ut opereris. nam ratio potest necessario ex ordine aliquem actum sumenda est, q̄ si per auxilium sufficiens voluntas in ratione sufficientis potest constituitur ad aliquem actum, non modo auxilium Dei, sufficiens, ut possit eligere, sed et ut eligat ipsum actum.

^{2^a} Absurdum. Hinc etiam fit, ^{ut} homo, qui à Deo physica ista determinatione non praemonetur prius à Deo deserat quam ipse deserat Deum, ac proinde per Deum stari ne convertatur contra sacras literas Ecc. is. Ne disperis per Deum abest. Osee 13. Perditio tua est te Israel. Contra Concilium Tridentum sess. 6. cap. ii. cuius illa sunt. Deus namque sua gratia semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. Qui loco non solum de gratia habituali, sed de quolibet auxilio gratiae Concilium agere constat ex fine, quem Concilium in eo capite propositum habuit; qui prope adhaerere voluit homines, ut divinae legi pareant, quam possibilem esse dixit, constat etiam ex ipsa capituli inscriptione, ac contextu, q̄ sane gratiam, seu auxilium necessarium ad bene operandum nemini Deum denegare nisi ei, qui ipsum antea deseruit, perspicuum est. Hoc ipsum confirmat illa cap. 13. eiusdem sess. Deus nisi ipsi illius gratiae defuerint, sicut coepit opus bonum, ita perficiet operans velle, et perficere. Praeterea contra S. Patres, ut Hilarium in psal. iis. in illa verba: ⁱⁿ ~~in~~ cor meum Deus in testimonia tua, ubi impiae voluntatis esse dicit epistimare propterea se ea quae sunt credentium propria non consequi quod sibi à Deo indulta non fuerint, et sane impiam excusationem nominat. August. 2. de peccat. merit. et remis. Scio ad contemptum neminem pertinere quod minus abste adiuvor, et post aliqua. Nullius proinde culpa humanae in Deum referas causam. et lib. 4. Confess. cap. ii. maxime in illis verbis. Non deseruntur amor, si ipse non deserat. Fulgentiu lib. 2. ad Monimum cap. 28. et Aug. potissimum eo loco, qui ut non adiuventur à Deo, in ipsius causa est, non in Deo. Prosperum 2. de vocat. Gentium cap. 19. Praecipue in illis, secundum eas mensuras, quibus Deus dona generalia specialibus novit cumulare muneribus, ut qui exortes gratiae fuerint, de sua nequitia redarguantur, et qui eius lumine enituerint, non in suo merito, sed in Dño glorientur. Et cap. 27. de voluntate hominis haec dicit: De sua habens mutabilitate si deficit, de gratiae opitulatione si proficit, quae opitulatione p̄ innumeros modos siue occultos, siue manifestos omnibus adhibetur. et quod à multis refutatur ipsorum est nequitia, quod autem à multis suscipitur, et gratiae est divinae, et voluntatis humanae. Quod aut per Deum sicut ex eorum opinione ne homo convertatur ad Deum, ac certum sit, Deum prius deserere eorū, quam ipse deseratur ab homine, sic ostendimus: Vel homini, qui non operatur, dat ^{non} ~~est~~ auxilium hoc, ita

efficax ex se se, et preueniens hominis uoluntatem ut ponunt ipsi, Vel non dat: Si dat cum ponamus hanc eadem non operari auxilium hoc non erit ita ex se efficax, ut homo non possit illi resistere etiam in sensu composito et hoc nos uolumus. Vel non dat, q^o cum ex eorum sent^a illud sit omnino necessarium ad operandum Deus si illud deseret deseret hominem in necessarijs antequam deseratur ab homine, et per Deum stabit ne conuertatur, id quod nostrae probationis huius scopus fuit. Responden ponet hoc auxilium offeri quidem ei qui non operatur, no tamen a Deo dari, quia ad illud homo negligat se disponere. et hac rone Deus non deseret hominem prius quam ab homine deseratur. Verum contra hanc solutionem uigemus: Vel Deus homini ad illam dispositionem conuenienda dat auxilium ex se efficax praedeterminans uoluntatem hominis ad talem dispositionem, uel non dat. Si dat, et tamen homo non se disponit, q^o non est efficax, cum non sit secuta dispositio, Si non dat, q^o Deus deserit hominem priusquam ab homine deseratur, quod initio proposuimus. Denique uel illa dispositio est naturalis, uel supernalis. si naturalis asseratur, at quo pacto naturalis actus erit dispositio necess^a ad auxilium supernale, et efficax? secus enim homo solo usu liberi arbitrij consequeretur auxilium supernaturale, quod Pelagianum est: si uero supernaturale ponatur, quaeritur, an ad hanc ipsam dispositionem sit neciam efficax auxilium supernaturale praedeterminans, nec ne: Si neciam e, et illud homo non ^{LEGOIT} habet a Deo, q^o prius deseritur a Deo, quam deserat Deum: Si dixerint hoc auxilium non habet, quia non est ad illud dispositus, eadem utimur ratiocinatione in hac 2^a disposit^o quae et contra hanc, et contra ^{quae uis q^o} ~~quae uis q^o~~ similem uim habet etiam si in infinitum processus fiat. At si dixerint, ad illam priorem dispositionem necess^a e tale auxilium efficax p^olytrice praedeterminans, habemus iam quod quaerebamus. Nam cum eadem oino rati^o de illa dispositione supernali, et de quouis alio actu sicut ad priorem illam ea praedeterminatio p^olytrica necessaria non est, ita neque ad alios actus erit necessaria.

6^m. Absurdum. Inde etiam deducitur Deum uel nihil creatae uoluntati praecipere quod est omnem naturae et gratiae ordinem euertere, uel certe praecipere impossibilia, si a uoluntate non p^omotu epigit operatione. Etenim si praecipit, peto quid illud sit, an ut creatae uoluntas p^omoveatur ad operandum, atqui hoc praecipit ^{impossibile} creatae uoluntati materia esse non potest. An ut non p^omotu operetur? at id eorundem sententia impossibile e docet. q^o dum Deus non p^omoet uoluntatem nihil illi praecipit. Dicent fortasse s^m se possibile esse, ut uoluntas habeat talem actum. Sed con hoc illud est, quia dum uoluntas non p^omoetur a Deo, talem talis actus non e p^opossibilis uoluntati. Quare uel nullum e praecipitum, uel si est, tunc temporis non arquet, nisi Deum impossibilia praecipere fateamur. quod et a Diuina bonitate omnino abhorret, et sub anathemate prohibetur a Concilio. Inuent^o tum can. i8. tam cap. ii. sess. 6. Vbi haec habet: Nemo autem debet temeraria illa, et a Patribus sub anathemate prohibita uocuti, Dei praecipitum homini ad obseruandum esse impossibilia, nam Deus impossibilia non iubet; sed iubendo monet et facere quod possis, et petere quod non possis, et adiuuat ut possis, cuius mandata grauia non sunt. Quae uerba ex Aug^o lib. de gratia et lib. arb. cap. 43. desumpta sunt. qui. Non igitur inquit, Deus impossibilia iubet, sed iubendo ad ^{radificatione} monet et facere quod possis, et petere quod non possis. Vbi obseruandum in primis est, conceptum Aug^o et potissimum Concilij, non solum loqui de impossibilitate illa s^m se, sed impossibilitate s^m et nunc. Neque enim sic et nunc obligat Deus praecipitum ad impossibile, sed uel cessat praecipitum, uel admittitur excusatio. Quapropter Concilium et Augus^o cum dicant, Deus iubendo monet et facere quod possis, et petere quod non possis, quia sine diuino auxilio sic et nunc quicquam fieri non potest, addit praerea, et petere quod non possis, quia si petens non impetrat quod ex se non potest, non uideretur iuste obligari diuino praecipitum. et ideo addit Concilium ad uerba Aug^o et adiuuat ut possis, ac si non recte Deus nos obligaret decerneret, nisi idem sua gratia nos adiuuaret. At si p^omotio illa praerequititur, cum non praemoueret Deus, non iuste nos obligaret. Quoniam cum praeter auxilium sufficiens quod supponit Concilium dari a Deo dum admonet nempe per uocationem non agnoscant plene aduersarij aliud auxilium adiuuans nisi praemotionem illam. Quare si ex Concilio, et Dei praecipitum sunt iusta, necesse est ut ubi admonuit, etiam adiuuet multo magis erit necessarium ut p^omoet, cum

Ag. cod. h. c. 16.
 Magni aliquid ait, se
 scire Pelagianum putat
 q^o dicitur no uideret
 q^o ad se uel no posse
 no se fieri. Cuius hoc
 negat.

Motio Sacrae praerequiratur ad opus ex parte principij, quod a creata uoluntate non pendet. Quod si non
Promoueat, iuste obligare non pot. Et iusta esset Dominis excusatio, uel querela, cum diceret Deo; Do-
mine nec potui facere, ut me praemoueres, nec non praemotus posceram epequi quod Preperas.
Cur ergo me oneras praeecepto, quod ferre parueno non possum? cur tolles quod non potuisti, et metes ubi
non seminasti? etc.

7^m Absurdum. Hinc quoque efficitur, inanes esse conciones coruentiones, obiuigationes omnes, neminem proinde
pro male factis corripendum, sed tantum ut respiciat uni Deo uota facienda, ut plerique perperam sentiebant,
quorum insaniam refert, et refellit August. lib. de corrept. et gratia cap. 3. 4. et sequentibus. et lib. de dono
perseuer. c. 14. et 15. Et quidem August. ad monitionum necessitatem semper inde petit, quod ijs adhibitis in-
segram homini est, et in eius potestate operari, et non operari. atqui haec ratio nulla est, si cuius efficacis promo-
tionis necessitas danda est; nam ea existente, non per Dominis uoluntatem, sed per Deum Promouentem, uel no-
Promouentem operari, uel non operari stare uideatur, ergo.

8^m Absurdum. Postremo loco ex Sacrae physicae Dei praemotione illud aperta conuentione deducitur, quod
Catholicorum uirorum aures ferre non possunt; Deum scilicet auctorem esse peccati; idque non permitendo solum
sed praemouendo, et praedeterminando. Nam profecto is negare non poterit, actiones etiam malas, et pec-
cata fieri non posse, nisi peccantem Deus praemoueat, et praedeterminet; qui dixerit nullam causam effi-
cere aliquid posse, quae non sit a prima causa efficaciter determinata, ut Bannes ipse dicit p. p. q. 14. ar.
13. dicto uel: circa solut. 2^m p. arg. 2^m uersic. Haecenus explicuimus, ubi de prima causa sic ait. Quae ita determinat
omnes causas 2as ad suos effectus producendos, quod nulla causa 2^a pot. esse ab eius determinatione, et infra
uersic: Ad hoc Respondetur, sub finem: Si concursus inquit, primae causae non esset efficax ad determi-
nandum omnes causas 2as nulla causa secunda operaretur suum effectum. Quia nulla causa 2^a potest
operari nisi sit efficaciter a prima determinata, et q. 19. ar. 10. uersic. p. 2^m est. Antecedit quidem opera-
tionem nostram liberam diuinae uoluntatis aeternum et immutabile Consilium, siue diuinae prouid.
infallibilis praedeterminatio, quae omnem bonam operationem liberam praedeterminat, ^{imo, et eam operat. Regit.} Quibus ita positus pla-
ne sequitur uoluntatem ex se ad actus bonos, malosque indifferentem cum male agit ad actus ipsos malos
a Deo praemoueri, et praedeterminari; quod qui dixerit effugere non poterit, quin Deum auctorem peccati
constituat: etenim si qui solo consilio ad actionem conuentionem, q. sine peccato fieri nequit, causa peccati di-
cendus est: quo iure ab Sacra appellatione Deum uindictabit ille, qui Deum scientem, uolentemque uero
et physico influxu, uoluntatem mouere et determinare ad actiones, quae peccata sint dicere non perhor-
rescat? Quod si Jacobi c. 1. Unusquisque uel eo solum nomine tentatur a concupiscentia sua abstrac-
tus, et illectus, quia concupiscentia uoluntatem allicit ad elicendam uolitionem boni delectabilis,
ad quod ipsa propendet, quanto magis in facere dicitur Deus, si ut ij uolunt, ad eandem ipsam uoli-
tionem praemouet, et determinat, eaque motione determinat, quae nunquam adhibetur quin consensum
uoluntatis exprimat? At uero ibi Iacobus ait, ipse (scilicet Deus) neminem tentat. Quid quod Sacra praed-
terminatione multo magis ad peccatum uoluntatem impelleret Deus quam Diabolus? quo pacto humanam uo-
luntatem adouitur Diabolus? eam allicit, ad consensum uisitat proponendo diuinitat rationes obiecti
delectabilis. Qua ratione in istum sent. concurrens Deus? physice mouendo, et determinando ad eiusdem facti
uolitionem, idque ea uel, ea efficacitate, ut ei uoluntas resistere non possit. At hoc maius est, quam uel al-
cere uel rationes proponere. Concedant igitur necesse est magis tentare Deum, quam uel concupiscentiam, uel
Diabolam. Haec autem nec sacris literis cohaerent, in quibus Deus dicitur inuentator malorum, nec cum Con-
2° Trausito can. uel? Quod in eos, qui horum similia, ne dam Sacra dicitur auerent omni cum detestatione,
anathema dicit, nec cum Indentino ses. 6. can. 6. Vbi si quis dixerit, mala opera ita ut bona Deum operari
non permissiue solum, sed etiam proprie, et per se, anathema sit. Quis autem inficiabitur ea proprie, et per se
Deum efficere ad quae illa qua diximus ratione praemouet, et praedeterminat. Denique, alios omittam, nec cohaerent
cum.

cum Augustino. de Spi et Lit. c. 31. Ubique legimus inquit, in sanctis sc.

et recte non scriptam est; quia verum non est; alioquin et peccatorum, quod am
est voluntas nisi ab illo. Idem habet in responsione ad artos sibi falso impositos, esse peccatum.

est quod non Patrum
consensus ut
de Calui. opus
suae demonstrat.

and em ut concludamus magnam veritatis nostrae sententiae argumetum est, ab hac mirum

Caluinistas, et alia haereticorum huius saeculi monstra discrepare, qui Soc potissimum nomine

Societatis insectantur, quod huius sententiae defensione susceptam fundamentum quod ipsi ad i

dam nri arbitrij libertatem firmissimum putant, penitus evertant. Ac Didacus quidem Payua
doctrina et pietate uir loco ^{nostris supra} allato aduersus eorum perulantiam egregie stetit a I

Societatis. Ceterum illi contraria sententia, quae huc Patrum Dominicanorum finitima uideatur

humanae libertatis uoluntatis libertate triumphum seculi gloriantur. Audamus Caluini pag. 274. et Bellarmini lib. 6. de lib. arb. c. ii. Impia uerba eplib. 2. Institut. cap. 3. 5.

Voluntatem inquit, Caluinus mouet gratia, non qualiter multis saeculis traditum est, et creditum, ut

nostra postea sit electionis, motioni aut obtemperare, aut refragari, sed illam efficaciter efficiendi. Vbi

et nostram sententiam, et multis saeculis traditam, et creditam fatetur, sed respuit impudenter, et

Sane ipsam quam nos improbamus, ut bellum Ecc. moueat libenter amplectitur. Quare Bellarminus in

peruestigandis haereticorum mendacijs et erroribus solertissimus, antequam haec sententia inter nos ac

Patres Dominicanos tam acriter disceptaretur ^{lib. 6. de lib. arb. c. 12.} de hac Patrum Dominicanorum sententia

haec pronunciauit: Haec opinio uidetur mihi aut esse omnino eadem cum errore Caluini, et Lutherano-
rum, aut parum ab illo distare.

Quae cum ita sint, in spem adducimus fore, ut sane nrām de libertate sententiam cum sanctissimis

Concilij Tridentini decretis, Patrum fere omnium dictis communi scolasticorum sententia ad sum-

uoluntatis libertatem tuendam conspirantem ^{stat} Via non modo probabilis sed ueritati Catholicae con-

firmandae, liberi arbitrij cum diuina gratia conciliandi, Haereticorum Lutherano-
rum prauitati confu-

tantiae aptissimam, atque huius temporibus maxime necessariam, sua qua proxime ad Deum accedit
auctoritate pronunciet nri. cui haec et omnia nostra semper submissa uolumus.

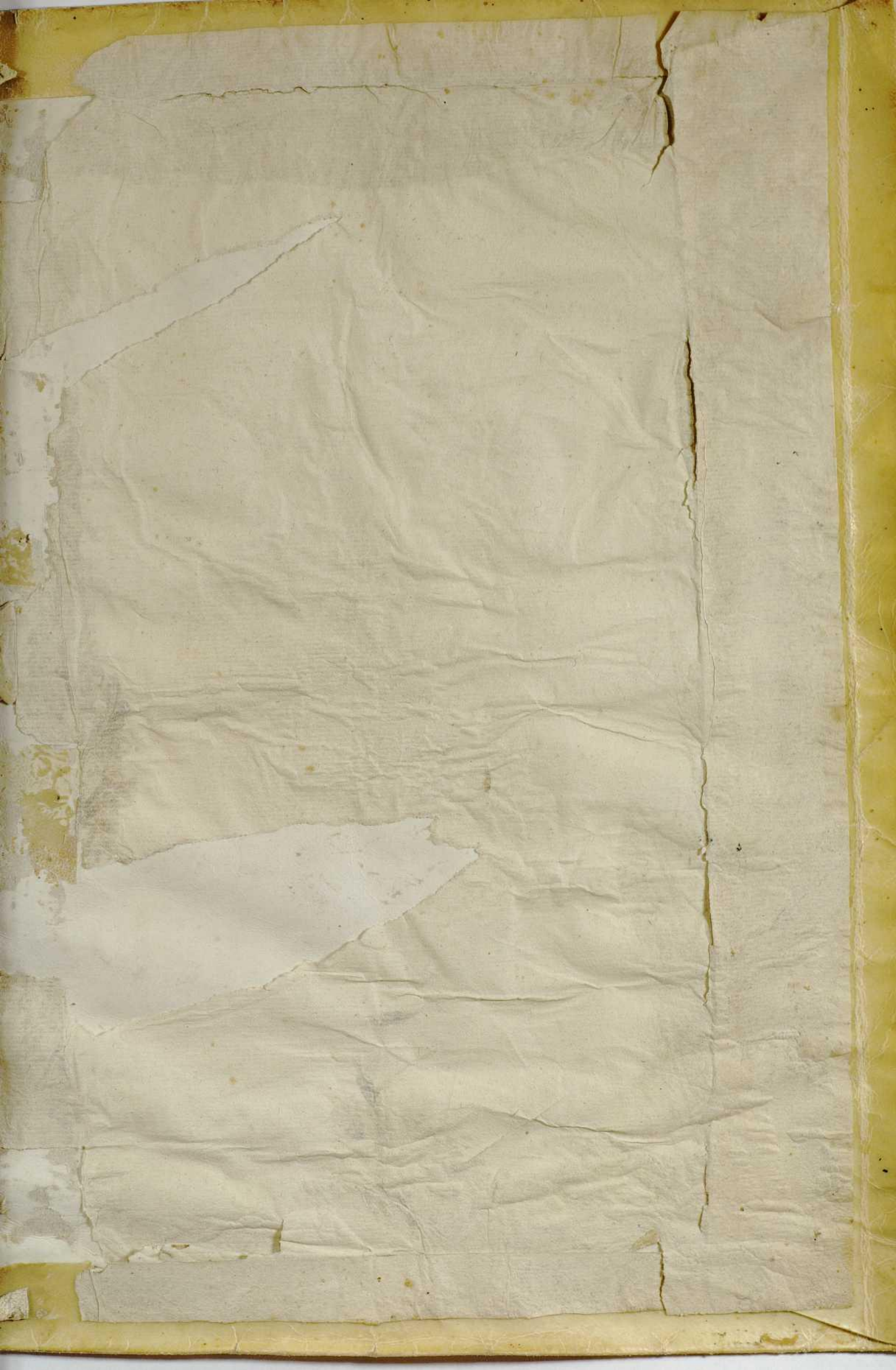
may
hater
requisiti indices
habetur
militias

4
sua etia, cui haec non submissa
uelimus, auctoritate pronunciet.

The first part of the paper is a list of names, which are arranged in a column. The names are written in a cursive hand, and are somewhat faded. The list appears to be a roster or a list of individuals, possibly related to a specific event or organization. The names are not clearly legible due to the fading and the angle of the page.

Below the list, there is a section of text that is also very faint. It appears to be a short paragraph or a set of instructions, but the words are difficult to decipher. The text is written in the same cursive hand as the list above.

The bottom portion of the page is mostly blank, with some very light, illegible markings that might be the end of a letter or a signature. The paper shows signs of age, including yellowing and some minor stains.

5

Handwritten text in a cursive script, likely a library or archival call number, including the characters "A-44".

NO. *Pair*
1
A-44